

Същност на домейн имената

1. Технологична природа на домейн имената.

Едно или друго явление, процес или събитие от действителността става предмет на правно осмисляне, по силата на това, че влиза в полето на човешките интереси. Не всяко такова явление се нуждае от признаване и контрол от страна на обществото, а само тези, които засягат общи социални интереси или блага, както е възприето да се определят обектите на правото.

Ще се съгласим с това, че всеки обект на правно регулиране има правно и извънправно битие. Всеки обект е част от обективната действителност и съществува самостоятелно, независимо от наличието или отсъствието на отнасящи се към него правни норми.¹ Обекти на правото са онези обекти от действителността, които поради своето природно битие придобиват и правно битие, правен статус подчинявайки се на правно въздействие.

Какво всъщност представлява домейнът и каква е неговата функция. На тези въпроси, които имат по – скоро технически характер няма да се спираме подробно, а само, с оглед целта на нашата работа ще очертаем неговите функции и предназначение в интернет пространството.

В качеството на форма за комуникация посредством Интернет, субектите използват даден информационен ресурс, наречен „интернет страница”, или „сайт”.²

---

¹ Е.Войниканис, М.Якушев, Информация. Собственост. Интернет., Wolters Kluwer, 2004г.,с.9).

² Към основните информационни ресурси на Интернет днес могат да се отнесат : World Wide Web (WWW, или Web), електронната поща (E-mail), службите FTP за съхраняване на файлове и др. Материалният (визуален) способ за фиксация на данните в Интернет са т. нар. страници (или сайтове, от англ. Site – местонахождение, местоположение), създадени на основата на езика на хипертекстовите препратки HTML (съкр. от англ. HyperText Mark –up Language). HTML страниците се разполагат на HTML , или на Web – сървъри (от англ. server – служи, обслужва). Web – сървърите се създават от големи организации, учреждения, компании– провайдери , осъществяващи на възмездна основа включване на към мрежата на Интернет на други ползватели (физически и юридически лица). Услугата по поместване на чужд уеб – сайт, даването под аренда на части от сървърно пространство, поддържането на работоспособността на ползвателски сайт на уеб –

Сайтът представлява съвкупност от хипертекстови документи, електронни произведения и програмно обезпечение, необходимо за функционирането на посочените компоненти. Съдържанието на сайта става физически достъпно за ползвателите на Интернет след неговото публикуване на условен (виртуален) обособен „участък” в интернет пространството, наречен „домейн”.

Системата от домейн имена /Domain Name Sistem/ позволява при използването на словесни обозначения /домейн имена/ интегрирани с определени номера, да се идентифицират свързаните с Интернет компютри.

За съгласуваното използване на домейните е разработена йерархическа система, основана на това, че всеки домейн влиза в домейн от по – високо ниво, обединяващ група домейни от по – ниско ниво. От практическа гледна точка под домейн от първо ниво се разбира група компютри, свързани с мрежата на една държава (национален домейн), една организация (корпоративен домейн) или към мрежа, обединена по тематиката на информационния ресурс (родов домейн). За целите на индивидуализация на тези домейни от първо ниво се използват определени буквени означения. Така например национални домейни от първо ниво са „de”- за Германия, “fr”- за Франция, “it”- за Италия, “bg” за България и т. н. Домейн от първо ниво е и „eu” – за Европейския съюз. Родови домейни от първо ниво за търговски организации са „com”, за неправителствени организации е „org”, музеи – „museum” и т. н. За да се идентифицира конкретния компютър сред други компютри, отнасящи се към същия домейн, всеки

сървър се нарича хостинг (от англ. host – домакин, стопанин). Домейна (от англ. domain – област, територия) е най – голямата структурна единица на Интернет. Домейните могат да се подразделят на поддомейни, . По международно споразумение на всяка страна е отделено кодово обозначение с дължина 2-3 букви, което се нарича домейн от първо ниво, или домейн на тази страна (например зоната “bg” или България). Всеки компютър присъединен към Интернет, има IP-адрес (от англ. Internet Protokol). Това е уникален адрес на компютъра в Мрежата, имащ дължина 4 байта. Обикновено първият и вторият байт определят адреса на мрежата, третият байт определя адреса на подмрежата, а четвъртият – адреса на компютъра в подмрежата. На свой ред URL – това е адреса на страницата в Интернет. URL се състои от домейна, пътя към страницата на сайта и името на файла на страницата. Като правило файловете, съдържащи уеб – страници, имат разширения .htm или .html

компютър получава уникален IP адрес, представляващ последователност от четири числа, отделени с точка. Например 82.31.4510 или 134.80.220.195.³ Идентификацията на свързания към Интернет компютър по неговия IP адрес прави възможна адресацията – получаване от ползвателя на Интернет достъп до публикуваната на интересуващият го сайт информация в резултат на процеса на обезпечаване взаимодействието на неговия компютър с компютъра, на който е разположен търсеният сайт.

По-рано, за целите на адресацията е използван непосредствено IP адресът, но по-късно, поради сложността човешката памет да запомни такова количество цифри е създадена вторична по отношение на цифровата система имена на домейни, в съответствие с която всеки IP адрес получава име (име на домейн).

Функцията по преобразуване на домейн името в IP адрес, изпълняват специални DNS (Domain Name System) сървъри. Те представляват присъединени към мрежата програмно – технически устройства, съдържащи информация за домейна във вид на таблици за съпоставяне, представящи я в определена форма, съгласно приетите в Интернет технически изисквания.

След като ползвателят въведе в адресния участък на специалната програма („браузера“) дадено домейн име, DNS сървърът определя съответстващия IP адрес и обезпечаване достъпа до търсения сайт. Фундаментално условие за формирането на глобалната архитектура на Интернет е обезпечаване уникалността на домейн името, което се състои в това, че съществуването на две или повече имена на домейни с напълно съвпадащи символи технически е изключено. Регистрацията на дадено обозначение в качеството на име на домейн прави невъзможна регистрацията на същото обозначение от други лица, независимо от това къде се намират те в териториалното пространство.

Исторически е възприето, че за обезпечаване универсалността на мрежата, в домейни имената се използват само букви от латинската азбука, цифри и символът „дефис“. ⁴ Максималното възможно такива символи в едно

---

³P.Mockapetris.RFC-1034.domain names – concepts and facilities. ISI, 1997. (<http://www.ietf.org/rfc/rfc1034.txt?number=1034>); P.Mockapetris.RFC-1035.domain names –Implementation and specification. ISI, 1997. (<http://www.ietf.org/rfc/rfc1035.txt?number=1035>);

⁴ От няколко години тече процес на интернационализиране на домейн имената и въвеждане на кирилица. За съжаление ICANN не даде зелена светлина на домейна „бг“, поради сходство с бразилския национален

име е 63. В зависимост от това на какво ниво е домейн името, то се състои от наименованието на домейна от първо ниво, второ, трето и последващо ниво, разделени с точки, като домейнът от първо ниво се намира накрая, в ляво на домейн името.

Всеки от елементите на името на домейн може да носи в себе си информация за притежателя на правото върху домейн, в частност за неговото наименование, за страната, в която е регистриран, родът или видът дейност, която извършва.

Задължителният елемент “WWW”, който в процеса на използване на името на домейн се добавя към последното, не носи каквато и да е идентифицираща функция и само указва прилагането при използването на името на домейн на специална програма (протокол) – World Wide Web.

За разбирането на правната природа на Интернет и в частност на обектите в нея е съществено да се знае за отсъствието на каквито и да е международни актове, които да обезпечават централизираното управление на тази мрежа на глобално ниво. Саморегулирането от страна на ключови субекти на интернет отношенията, разположени в различни страни, поддържа единообразието в мрежата само на техническо ниво. Преди всичко това се отнася до общи правила за създаване на домейн имена, а така също и до спазване на технически изисквания към оборудването и програмното обезпечение, използвано за функциониране на мрежата.

Универсалността на съществуването на мрежата от техническа гледна точка се поддържа на основата на договорености между участниците за използване на специални програми (протоколи), разработени от такива организации като Internet Engineering Task Force /IETF/, Internet Research Task Force и World Wide Consortium. Една от основните организации, които определят развитието на системата на домейн имената в мрежата е Internet Corporation for Assignet Names and Numbers /ICANN/ -организация с нестопанска цел, учредена по калифорнийското право, правоприменик на организацията Internet Assignet Numbers Authority /IANA/. Пълномощията на ICANN възникват по пътя на еволюцията, в резултат на съвместни усилия на

домейн “br”. По настояване на Европейската комисия за интернационализиране на домейните в зоната “.eu” се очаква да бъде одобрено използването на кирилица за поддомейни в тази зона./<http://www.eur – lex.europa.eu/>

различни субекти, насочени към създаване на единна система на адресация. Тя осигурява и управлението на системата от базови сървъри и на системата от домейни от най – високо ниво.⁵

ICANN установява договорен режим с организации от различни страни, предоставящи услуги по управлението на определена зона от мрежата – национален или родов домейн, ставайки нейн администратор. Като цяло държавите не се намесват в този процес. Сред основните функции на администратора на домейна, както на първо ниво, така и на последващите нива е регистрацията на домейн имена и техническо обезпечаване функционирането на домейна. Правилата за регистрацията на имената на домейни се установяват за всяка от зоните в Интернет самостоятелно. Сред общите черти на процедурата за регистрацията в различните зони следва да се отбележи това, че политиката и правилата за регистрацията на имена на домейни се изработва в режим на саморегулиране и в този смисъл в голяма част от случаите е резултат от компромис на интересите, постигнат между различни ключови субекти на правните отношения в Интернет и преди всичко на интернет доставчиците – организации, които обезпечават достъпа до мрежата, а така също поддържат нейното постоянно функциониране.

2. Същност на домейн имената от функционална гледна точка.

Словосъчетанието „домейн име” произлиза от английските думи domain – владение, територия, област и name – наименование, т.е. адрес от паметта в Интернет, точно идентифициращ субекта, на когото принадлежи даден сайт и информацията, съдържаща се в него. Виртуалното проявление на домейн името, в качеството на адрес на информационен ресурс, го отличава от аналогичният пощенски адрес в аналоговия свят, който изпълнява само функцията адресация.

Както и пощенския адрес, домейн името трябва да изпълни изискването за уникалност, неповторимост и това изискване се постига чрез регистрацията на домейн име, за което са създадени достатъчен брой правила, включително и на техническо ниво. От тази гледна точка самото смислово съдържание на домейн името е безразлично – то ще отведе до съответния IP адрес. Но ако в

---

⁵ Виж. Дело T-107/06 Lnet Hellas Ilektroniki Ipiresia Pliroforion EPE срещу Европейската комисия, <http://eur-lex.europa.eu>

реалния свят съдържанието на адреса (неговото словесно обозначение) няма съществено значение, то във виртуалното пространство този факт има огромно значение и практиката на съдилищата, разглеждащи спорове за правомерността на използване в качеството на домейн име на търговски марки, фирмени имена и др., потвърждава това.

Фундаментална за Интернет категория като „домейн име” до момента не е получила общоприето правно определение не само в законодателството, но и сред средите на специалистите. В правната доктрина, в това число и българската, все още няма единен подход към определяне съдържанието на понятието домейн име в качеството му на обект на правно регулиране. В същото време националните правни системи на отделните страни, в актове на Европейския съюз и международни организации подробно регулират обществените отношения по повод на такива обекти като търговските марки и фирмени имена.

Какво е отношението на домейн имената към тези обекти, имайки предвид факта, че голямото число спорове, възникващи във връзка с регистрацията и ползването на домейн имена е свързано именно с конфликт между регистрирано домейн име и обекти на интелектуална собственост като търговските марки, например? В научните среди се изразяват различни мнения.

Като обект създаден в технологичната среда на Интернет домейнът притежава всички нейни характеристики, което се отнася по принцип за всички обекти във виртуалното пространство. От друга страна, обаче, стои социалността на домейна, в качеството му на обект, по повод на който се осъществява реално взаимодействие между субектите във виртуалната среда.

Тази двойствена природа на самото интернет пространство и в частност на обектите на социално взаимодействие в него, предпоставят два различни подхода в неговото дефинитивно интерпретиране, около които се обединяват изследователите на правната същност на домейн имената.

Съгласно единия подход, домейн имената изпълняват единствено функцията „адресация” към определен информационен ресурс и в този смисъл правното регулиране следва да се осъществява на техническо ниво, в рамките на предварително зададена програмна среда, която изключва възможността от дублиране на два еднакви домейна, като правилата за тяхното ползване, както и

възникналите спорове за права върху тях се създават и решават по пътя на саморегулацията, включваща технически стандарти и правила, създадени от организацията, упълномощена да управлява системата от домейн имена ICANN.⁶

Според вторият подход към определяне същността на домейн имената, функцията адресация посочва само техническия аспект на това понятие, но тя не е функцията, която доминира при формирането на качествените характеристики на обекта. Нещо повече, самото домейн име няма значение за адресацията. Дори да няма домейн име, или то да се нарича по друг начин, маршрутизацията в интернет пространството ще се осъществява по същия начин, като се използва функцията на IP адреса. Този подход се споделя и обосновава от prof. Sharlot Waelde.⁷ Според нея не може да се сложи знак на равенство между домейн името и функцията адресация. Името на домейна, отбелязва тя, не е самият адрес, а е част от този адрес, който има символно – смислово значение. “Всеки ресурс в Интернет, като например уеб страница или файл има собствен адрес или Uniform Resource Locator /URL/. Името на домейна е част от този адрес”, коментира тя. Очевидно, Waelde провежда разделение между функцията “адресиране”, изпълнявана от протокола и домейн името.

Както беше отбелязано домейн името е един от елементите на по – широкото понятие Uniform Resource Locator /URL/ - стандартизиран набор от символи, съдържащи освен името на домейн и определен стандартен протокол, с помощта на който се извършва предаването на информационни ресурси в Интернет като `http://` за предаване на текстови документи, `ftp://` за предаване на файлове и др., освен това URL включва в себе си известната аббревиатура WWW.

Очевидно е, че домейна името притежава функцията „адресация”. Но дали тази функция е единствена?

На практика функцията адресация се изпълнява от протокола TCP/IP /протоколът осъществява адресацията и преди съществуването на домейн имената/, а не от домейн името, което е само неговото словесно обозначение. Последното, обаче, притежава характеристики, които надхвърлят обикновеното

---

⁶ <http://www.icann.com>;

⁷ Charlotte Waelde, Lecturer in Law. University of Edinburgh, Domain names and Trade marks: What's in a name? http://www.law.ed.ac.uk/it&law/ch4_main.htm

адресиране, тъй като изпълняват индивидуализираща функция по отношение на конкретен информационен ресурс, на съдържащата се в него информация за субекти, стоки и услуги. Наличието на тези функции води до отъждествяване на домейн имената с други, съществуващи в реалното пространство обекти със сходни функционални характеристики, като търговските марки, фирмени имена и т.н. От друга страна самото домейн име, се възприема и като информационен обект, т.е не само като носител на информация, а и като самата информация, за което отбелязахме, че ще стане дума по - нататък.⁸

Посочените два подхода по своето естество са логично продължение или по – скоро отразяват наложената тенденция виртуалното пространство да се разглежда като технологична среда, която не се нуждае от специално правно регулиране. Очевидно, обаче тя е и социална среда, което на практика поставя и разглежданите въпроси, а именно за същността на обектите, създадени в тази среда и за това какъв следва да бъде подходът към тяхното правно осмисляне и правно регулиране.

Според съществуващо мнение на компютърни специалисти, мрежата представлява глобално логически, а не географски организирано пространство, където всеки опит да се ограничи разпространението на информацията или достъпът до нея от определена географска точка е неизпълним (има се предвид способността за пренасочване на пакетите информация), което от своя страна прави неизпълнимо всяко нормативно установено правило, чиято съществена черта е териториална обвързаност.

Такова разсъждение би било правилно, ако Мрежата се разглежда от техническа гледна точка и през погледа на специалиста по информационни технологии, но за юриста съществува провокация. Ако интернет пространството се разглежда като определено социално – икономическо пространство, защитено от законите на логиката, то съществува вероятност за неговото ограничаване спрямо определен кръг лица и по отношение на конкретни обекти.

---

⁸ При изследване на въпроса за наличието у домейн името на признаци на обект на интелектуална собственост, а именно охраняеми от закона резултати от интелектуална дейност и приравнените към тях средства за индивидуализация на юридически лица, стоки и услуги, следва да се отчете, че голямо число от домейните се използват за нетърговски цели, при това много от притежателите на права върху домейн имена са физически лица, които не са търговци по смисъла на Търговския закон.

Интернет е техническа, но и социална среда и в този смисъл следва да се внесе уточнението, че правните отношения и изобщо обществените отношения осъществявани в Мрежата се пораждат не от Интернет, като компютърна мрежа, а от обектите в нея, които по един или друг начин са свързани с тази мрежа. Тези обекти в голямата си част не са новосъздадени като изследваното от нас домейн име, но съществуването им във виртуалната, логическа среда на Интернет е качествено различно.

Обектите в тази среда, както отбелязахме по – горе проектират нейните характеристики и в този смисъл битуването им има техническа и социална страна, което ги прави уникални по своята същност. Правото, като социален регулатор се интересува от втората страна на това битуване, но то не може да реализира механизма на правно регулиране, без да отчете иманентно предпоставените, технически установени стандарти на регулация, изпълващи част от съдържанието на понятието ”саморегулиране”.

В тази връзка следва да отбележим, че докато в реалния свят субектите взаимодействат непосредствено, по повод получаването на едни или други блага или удовлетворяване на определен интерес, то във виртуалното пространство това взаимодействие е опосредствано от техническите характеристики на средата. Това е съществена особеност, която предпоставя особеностите на правното регулиране в социалната среда на Интернет, тъй като обективните изменения настъпват без субективна намеса. В този смисъл от юридическа гледна точка се проявява мултиплициране на юридически факти, осъществяван на основата на програми за трансформация на данни, чиито параметри са предварително зададени само в началото на системата.

Ето защо при формулиране на понятието за домейн имена сложността произтича от задачата в него балансирано да се отразят както техническите свойства на домейна, така и неговите юридически характеристики.

Определянето на домейн имената като област от пространството йерархически имена в Интернет или област от адресното пространство има своето основание. Но тук следва да се отбележи фактът, че употребата на определението „адресно” към термина ”пространство” е твърде абстрактно, доколкото неоправдано фокусира вниманието върху вторично свойство – наличието на функцията „адресация”, което е обусловено от йерархичната архитектура Интернет. Т.е. функцията адресация на домейн имената е

необходимо условие за ефективното функциониране на мрежата, но не е нейна самоцел.

Целта на създаването и съществуването на Интернет, първичното свойство на тази среда е публикуване и предаване на информация, за осъществяването на което способства наличието на адресация.

Затова заслужават обективна критика и определенията, които описват понятието име на домейн само чрез неговите технически характеристики, т. е. чрез системата DNS. Така Яхин Ю.А. определя домейн името като “символен адрес на информационния ресурс в телекомуникационната мрежа, автоматично направляващ ползвателя към IP адреса чрез система от DNS сървъри”.⁹ Също Андронов. А., разбира под име на домейн ”уникално обозначение от системата домейн имена, служещи за идентификация на ресурси в мрежата Интернет”.¹⁰

Посочените дотук понятия представят домейн имената единствено чрез системата DNS. Те, обаче, не могат да отговорят на въпроса, ако има регистриран, но неделегиран (не съпоставен с конкретен информационен ресурс) домейн, то как той ще „направлява ползвателя към IP адреса” и съответно как ще идентифицира информационния ресурс.

Напълно споделям аргументите на В. Копылов в полза на тезата, че разликата във функцията „адресация” в аналоговото и виртуалното пространство се предпоставя именно от виртуалността на интернет пространството, която изменя смисъла на понятието „разпространение на информацията”.¹¹ Тази черта може да бъде добавена към особеностите на виртуалното пространство, посочени в началото на настоящата работа.

В. Копылов аргументира това по следния начин. В материалния свят под разпространение на информация се разбират „активни действия на конкретен субект, насочени към довеждане съдържанието на информацията до нейните потребители. Това може да стане както обичайно, по пощата, така и чрез отправяне до неограничен кръг лица. Този способ авторът нарича „активно разпространение на информация”. Във виртуалното пространство, наред с активното разпространение на информация, широко се използва пасивното

---

⁹ Яхин, Ю.А. Материали научной конференции “Домен и доменное имя”, Цит. по А.Серго, Доменное имя с точки зрения права .С.46.;

¹⁰ Андронов, А. Материали научной конференции “Домен и доменное имя”, Цит. по А.Серго, Доменное имя с точки зрения права .С.46.

¹¹ Копылов, В.А., Информационное право, М., 2005, С.81

разпространение на информация, когато субекта, желаещ да доведе информацията до други лица я разполага на своя сайт и очаква потребителите да се обърнат към нея. Колкото по – различни и съответстващи на съдържанието на информацията са домейн имената, толкова по – голяма е вероятността тя да стигне до потребителя.

Считам, че схващането за понятието домейн име единствено като “средство за адресация”, „част от адресното пространство”, „част от йерархическото пространство на Интернет” се предполага от факта, че понятията “домейн “ и “име на домейн” се възприемат като твърдени от гледна точка на технологичния характер на обекта, което навежда на извода, че разглеждането на понятието за домейн име, трябва да бъде предпоставено от едно важно уточнение, отнасящо се до въпроса за съотношението или по – точно разграничението между тези две понятия.

Понятието домейн и домейн име се отнасят като част към цяло. Това го налага логиката на виртуалното пространство и очертаващите се характеристики на самия обект. Тук също могат да бъдат очертани различни гледни точки. Редица изследователи, сред които е и А.Г.Серго, поддържа тезата, че понятията домейн и име на домейн са синоними.¹² Този подход се възприема и в международните технически стандарти /RFCs/, определящи функционирането на международната компютърна мрежа (в частност, RFC – 1034).¹³

От правна гледна точка домейн името е нещо повече от адрес или условно място във виртуалното пространство. Това дава основание да се отграничат двете понятия – “домейн” и “домейн име”, както и да се отбележи, че предмет на настоящото изследване е домейн името, в качеството му на обект на правно регулиране. Домейн името е част от домейна, разбира се като адрес или място за свързване, създадено от протоколите за връзка.

---

¹² Серго А., Доменное имя с точки зрения права, Авторское право и смежные права. 2004. №12, с.45;

¹³ P. Mockapetris.RFC-1034.domain names – concepts and facilities. ISI, 1997. (<http://www.ietf.org/rfc/rfc1034.txt?number=1034>); P. Mockapetris.RFC-1035.domain names –Implementation and specification. ISI, 1997. (<http://www.ietf.org/rfc/rfc1035.txt?number=1035>);

Този подход, заложен в международните технически стандарти и заслужава да бъде отбелязан, както и заслужава да се отбележи, че българският Регистър.bg в своите Общи условия за регистрация и поддръжка на домейни в областта .bg и подобластите възприема различен от този подход, а именно разграничава понятията домейн и домейн име, като нарича последното „интернет име”.

С проведеното разделяне на понятията „домейн” и „име на домейн” се присъединяваме към разбирането и на други автори, занимаващи се с проблемите на правното регулиране на домейн имената. Така В. Калятин¹⁴, наред с дефиниция за домейн име, цитирана по – горе, определя домейна като “област от пространството йерархически имена в Интернет, която се обслужва от сървъри на домейн имена и се администрира централизирано”. Също така В.Наумов¹⁵, определя домейна като “обозначение, конкретизиращо пътя до информационния ресурс в телекомуникационната мрежа” и сочи, че “домейн името по своята същност е средство за индивидуализация в широк смисъл, което позволява на потребителя просто и ефективно да открива във виртуалното пространство известни му от гражданския оборот наименования”.

Всъщност следва да се отбележи, че и двата автора не се отклоняват от тезата, че домейн имената притежават основно функцията адресация, но техния принос е, че правят разграничение между домейн, в качеството на зона от програмно – техническото пространство на мрежата и домейн име, като смислово обозначение, чието функционално предназначение е индивидуализация на този домейн.

Към тази теза се присъединява и Ю.Вацковский¹⁶, който определя домейна като „област на присъединяване на устройство (група устройства) към условното йерархическо пространство на Интернет, индивидуализируема посредством IP адрес”, а домейн името като „уникално символно обозначение, регистрирано в регистъра на имената и предназначено за улесняване адресацията по цифровия IP адрес на устройството, присъединено към условното йерархическо пространство на Интернет мрежата”.

И все пак ако приемем, че понятията домейн и домейн име са тъждествени, то следва, че интернет пространството се състои не от домейни, т.е. виртуални участъци или съставящите ги точки за присъединяване към мрежата на отделните компютри, а от имена на домейни, т. е. от смислови обозначения. Ако се продължи по тази логика може да се достигне до извода, че до появата на домейн имената, самите домейни, а и Интернет като мрежа не са съществували. Такова твърдение би било абсурдно, доколкото очевидно

---

¹⁴ Цит. Съч. С.33;

¹⁵ Наумов, В. Российская судебная практика по спорам, связанным с использованием сети Интернет, Цит. по А.Серго Доменное имя с точки зрения права ...;

¹⁶ Доменные споры. Защита товарных знаков и фирменных наименований, М., 2009, С.54;

противоречи на факта, че от момента на създаване на Интернет, функцията адресация се обезпечава от цифрови IP адреси или домейни, а системата от домейн имена е създадена и се използва като спомагателна и вторична по отношение системата на IP адресация и е създадена да внесе улеснение.

Такава действително е била първоначалната идея за словесно обозначаване на цифровите домейни. Но в реалния свят определени словесни обозначения притежават качеството да индивидуализират определени лица, художествени произведения, научни постижения, търговски марки, фирмени имена или едно такова словесно обозначение, само по себе си да провокира множество субективни интереси, което от своя страна му придава имуществена ценност.

Разглеждайки домейн името от тази гледна точка редица автори определят домейн имената като ново средство за индивидуализация или “нов обект на интелектуалната собственост”.¹⁷ Този въпрос ще разгледаме по – подробно в следващата част на изложението, тъй като по тази тема се води интересна дискусия сред юристите, занимаващи се с проблемите на Интернет, а и вече в тази дискусия влиза чрез трайно установяваща се практика и Европейският съд за правата на човека, където в рамките на дискреционната власт, европейските съдии аргументирано установяват определени правни положения, които ще бъдат обсъдени в хода на настоящата работа.

Сред авторите, разглеждащи домейн името като нов обект на интелектуална собственост е А.Агеенко¹⁸. Неговото виждане е, че в условията на развитие на електронната търговия домейн името е средство за индивидуализация на ситуирана в Интернет търговска дейност и е предназначено да отличава предлаганите стоки и услуги от други аналогични на електронния пазар. “Така, в случая името на домейн изпълнява същата функция като търговската марка и подобно на нея може да бъде отнесено към обектите на интелектуална собственост.”

---

¹⁷ Немец, Ю.Л. Новый объект права интеллектуальной собственности, Хозяйство и право, 2001, № 5, С. 18-29;

¹⁸ Агеенко, А.А., Соотношение прав на доменное имя и товарный знак в США, М. 2002, с.8, Цит. по Ю.Вацковский, Доменные споры.Защита товарных знаков и фирменных наименований, М.2009;

Мнение в тази посока изразява и В. Невзоров¹⁹, който отбелязва, че би било погрешно домейн името да се разбира като идентифициращо изключително само информацията, публикувана в Интернет и в този смисъл погрешно е да се смята, че използването на домейн име, сходно с търговска марка не нарушава правата на притежателя на марката, доколкото за нарушение може да се признае използването на сходно обозначение за идентификация в гражданския оборот на стоки, с регистрирана търговска марка, но не и информация в Интернет.

Т.е освен функцията по адресация на информационния масив, домейн имената изпълняват и функции, аналогични на функциите на търговската марка – да отличават стоките и услугите на едно лице от тези на други лица (чл.9, ал.1 Закон за търговските марки и географски означения).

Това функционално сходство се засилва с развитието в Интернет на браузърите и търсачките, които правят намирането на определени места в Интернет сравнително лесно. Повечето браузъри позволяват чрез написание на дадено име, което се търси (име на търговец, търговска марка) да се намери съответния уеб сайт, като браузъра сам добавя останалата част от домейна, т.е от адреса. Например, ако се напише името ябълка “apple”, браузърът ще добави останалата част от URL и потребителят директно ще получи достъп до началната страница на [www. apple.com](http://www.apple.com).²⁰

Затова много от споровете по повод регистрацията и използването на домейн имена са пряко свързани с нарушаване интересите на притежателите на права върху търговска марка. От друга страна дадено домейн име може въобще да не е свързано с друго средство за индивидуализация на конкретно лице или негова стока или услуга, а може да е самостоятелно средство за индивидуализация. Ако едно лице регистрира домейн име, което до този момент не е служило за идентификация на друго лице, стока или услуга и е въведено за първи път в гражданския оборот именно като обозначение на домейн. Информационният ресурс под този домейн добива широка популярност и се утвърждава именно под това име, което го индивидуализира, независимо от

---

¹⁹ Невзоров, И.В. „О соотношении доменного имени с объектами интеллектуальной собственности., Хазяйство и право, 2006г. №1, с.106;

²⁰ Charlotte Waelde, Lecturer in Law. University of Edinburgh, Domain names and Trade marks: What's in a name? http://www.law.ed.ac.uk/it&law/ch4_main.htm;

характера (търговски или не) на сайта. Например с домейн името от второ ниво “BG - mama”, регистрирано в зоната на домейн името от първо ниво “com “ се индивидуализира информационен ресурс, насочен към определена категория субекти. Около сделката и стойността на неговата продажба през 2008г. беше предизвикан голям интерес,²¹ което означава, че без да е регистрирано като търговска марка, то притежава имуществена ценност, която следва да бъде адекватно защитена и тази защита трябва да съответства на степента на защита на обектите на интелектуална собственост. Това от своя страна може да се окаже аргумент в полза на признаването на домейн името като обект на интелектуална собственост.

В интерес на обективността въпросът за това дали домейн името е ново средство за индивидуализация или не също е предмет на дискусия.

Според Е. Данилина²² „ По своята същност името на домейн в голяма част от случаите не отразява стока или услуга, а се явява адресно наименование, способстващо да се открие съответен сайт в Интернет. А сайтът, от своя страна съдържа информация за стоките и услугите. Домейнът сам по себе си не съдържа информация, индивидуализираща стоките и услугите на физически и юридически лица. И затова функцията на домейна не винаги, а по – скоро рядко съвпада с функцията на търговската марка.

Интересен е подходът в разбирането на разглеждания въпрос от З.Ю. Милютин.²³ Същността на неговите изводи се състои в това, че той поставя акцент върху адресното съдържание на домейн името, съпоставяйки го с функционалните характеристики на други обекти на интелектуална собственост. Той обосновава своята теза, основавайки се на международните споразумения за същността на интелектуалната собственост като съвкупност от изключителни права както от личен, така и от имуществен характер. Той прави извода съвсем коректно, че за да бъде прието домейн името в качеството на обект на

---

²¹ Всъщност стойността на домейн името зависи в голяма част от посещаемостта на дадения сайт. Той може да няма търговски характер, какъвто е случаят с mama.bg, но посещаемостта определя рейтинга на сайта, а оттам и цената на рекламните банери, което всъщност определя и цената на самото домейн име. От това се възползват т. нар. Киберскуотъри, или домейнъри, които регистрират домейн имена близки по смисъл до известни търговски марки или дори самите търговски марки, възползвайки се по този начин да създадат високорейтингов сайт или в другия случай да продадат на заинтересования субект домейн името на висока цена.

²² Данилина, Е.А. Доменное имя – это товарный знак обслуживания или новое средство индивидуализации <http://www.russianlaw.net/law/doc/a152htm/>;

²³ Милютин, З.Ю. Соотношение доменных имен со средствами индивидуализации, М. 2005 (<http://dn.kopaem.ru/disserglava3.htm>);

интелектуална собственост или отнесено към средствата за индивидуализация, то трябва да бъде установено като такова в съответствие с национален нормативен акт, международен акт, ратифициран по съответния национален ред.

Възможността да се използва свой или чужд знак (търговска марка) в домейн името не означава, то може да се счита за ново средство за индивидуализация – обект на изключителни права и, че съществува необходимост от законодателна охрана на изключителни права върху домейн имена. Домейн името, продължава той може да бъде законодателно признато за една от възможните форми на използване на търговската марка, но не и признаване на тяхната еднородност. С последното можем да се съгласим, но не можем да се съгласим с останалата част от тезата на З.Милютин.

Тук е необходимо предварително да се направи едно важно уточнение, свързано с това, че съпоставянето на домейн имената с други средства за индивидуализация се основава на техните функционални характеристики, което е предмет на настоящата част от работата, а не в качеството им на обекти, по повод на които се реализират субективни права, на което ще бъде отделено внимание в следващата част на изследването.